	تاریخ امتحان: ۹۹/۹/۶ مدت پاسخگویی: تعداد سؤال: ۳۰ عدد تعداد صفحات:	باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان یزد مدیریت آموزش و پرورش ناحیه دو دبیرستان دخترانه حضرت امام حسین (ع) (دوره دوم)	نام و نام خانوادگی: کلاس: یازدهم رشته: انسانی درس: علوم و فنون ادبی ۲
---	---	--	--

۱- کدام گزینه یادآور نام اثری از شخصیت معرفی شده در عبارت زیر است؟

«وی در هر فصل از این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن خود را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.»

(۱) به رویت نسبتی کردیم گل را / ز شادی در گلستان می ننگجد

(۲) ای خداوندی که بر مرصاد جان ها حاکمی / جان ما را زین رصدگاه حوادث وارهان

(۳) خجسته سایه چتر جهان گشای تو را / رهم نشینی خورشید عار می آید

(۴) ناموس عشق و رونق عشاق نامه می برند / عیب جوان و سرزنش پیر می کنند

۲- شخصیت معرفی شده در عبارت زیر با کدام شخصیت در یک قرن می زیسته است؟

«خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغولان بود. وی از جوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت و اطلاعات فراوانی در باره تاریخ مغولان کسب کرد که موجب تألیف کتاب ارزشمند او شد.»

(۱) دولت‌شاه سمرقندی (۲) حمدالله مستوفی (۳) شمس قیس رازی (۴) جامی

۳- عبارت درج شده در برابر چند شخصیت ادبی درست است؟

(الف) خواجه کرمانی: چند مثنوی به پیروی از «پنج گنج» نظامی سروده و غزل هایش بر حافظ تأثیرگذار بوده است.

(ب) سلمان ساوجی: در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی نیز در سبک عراقی است

(ج) خواجه رشیدالدین فضل‌الله: اقدام مهم فرهنگی او تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز است.

(د) جامی: وی مثنوی هایی به پیروی از نظامی سرود که «نفحات الانس» یکی از آنهاست.

(هـ) عبید زاکانی: نامایمات اوضاع آشفته روزگار خود را برنمی تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر می کشید.

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۴- کدام توضیح در باره سبک عراقی نادرست است؟

(۱) سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم سبک غالب متون منظوم ادب فارسی بود.

(۲) اهل فرهنگ به ادبیاتی پناه آوردند که تسامح و تساهل، خدمت به خلق و آزادگی را در خود منعکس می نمود.

(۳) علی رغم پایان خلافت عباسی، از توجه اهل فرهنگ به عربی، به عنوان زبان رسمی کاسته نشد.

(۴) سبب نام گذاری سبک این دوره به «عراقی» این است که کانون های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شدند.

۵- با توجه به ویژگی های فکری سبک خراسانی، کدام گزینه مربوط به این سبک است؟

(۱) عقل کز عشق گریزد چه تعجب باشد / پیر عقل است بر عشق چو طفل مکتب

(۲) چو تو خود کنی اختر خویش را بد / مدار از فلک چشم نیک اختری را

(۳) خو با غم کن که شادمانیت نماند / عیشی و جوانی و خوش وقت بود

(۴) خود عاشق و خود معشوق از روز نخستین است / حسن ازلی «اسرار» از عشق تو مستغنی است

۶- با توجه به قلمرو زبانی و ادبی سبک عراقی، کدام گزینه مربوط به این دوره نیست؟

(۱) التماس از تماشاگران این ریاض خالی از خار ملاحظه اغراض باغبان را به دعایی یاد کنند و به ثنایی شاد گردانند

(۲) تا بعد از آن که شربت های شاداند چشیدم و ضربت های مکاید کشیدم، خائب و خائف به شهر طائف رسیدم.

(۳) صورت عالم آرای آفتاب، محبوب نیست، اما دیده بینندگان معیوب است. اگر غرایب آسمانی مضمهر است، عجایب زمینی مظهر

(۴) و مسجد جامع هم از این سنگ سیاه است، چنان که از آن راست تر و محکم تر نتواند بود و بر ستون ها طاق زده بودند.

۷- در کدام گزینه، واژه ها یا عبارت مشخص شده رکن اصلی تشبیه نیست؟

(۱) دل من لوح محفوظ است و مکتوب / در او سر آزل ها و ابدها

(۲) دوباره باز می گردم سوی دوست / چو پیش عقل گل ها بی خردها

(۳) سرافکنده، خجل، ترسان و لرزان / چو در سرما شبانان و نمدها

(۴) تو چون من صلح کل بودی، چرا نیست / ز والدها نشانی در ولدها

۸- در کدام گزینه هیچ نوعی از تشبیه «گسترده یا فشرده» دیده نمی شود؟

- ۱) شب نیکان خوشا و صبح پاکان/ خوش آن دریادلان و سینه چاکان
- ۲) چه حسرت ها که نیکی راست در دل/ چه وحشت ها ست در دل های پاکان
- ۳) بگیرم انتقام از دهر نامرد/ شوم سنگِ سرِ کمتر ز خاکان
- ۴) نه ای گر «دهخدا» بر سیمِ آخر/ بزن «امید» همچون «فخر زاکان»

۹- در کدام گزینه «ادات تشبیه» محذوف است؟

- ۱) روان شد لشکر آبان به طرف جویبار اندر/ نهاده سیمگون رایت به کتف کوهسار اندر
- ۲) خاکساری که شد آب رخس از گریه به رود/ هم چو آتش شد و چون باد سحر بازآمد
- ۳) دشنام که از لب تو مهوش باشد/ دُری شمرم کش اصل از آتش باشد
- ۴) چون کشم بار فراق تو بدین طاقت و صبر/ چون دهم شرح جفای تو بدین دانش و هوش

۱۰- در کدام گزینه همه «ارکان تشبیه» ذکر شده است؟

- ۱) چو دجله گشت کنارم در آرزوی شبی/ که باد صبحدم آرد نسیم بغدادم
- ۲) اگر روم بدود اشک و دامنم گیرد/ که از کمند محبت کجا توانی جست
- ۳) ز آتش عشق تو آن سوز که در باطن ماست/ ظاهر آن است که بر اهل خرد ظاهر نیست
- ۴) لبِت تا در شکفتن لاله سیراب را ماند/ دلم دربی قراری چشمه مهتاب را ماند

۱۱- در همه گزینه ها «مجاز» دیده می شود، به جز.....

- ۱) باغ فردوس میارای که ما زندان را/ سر آن نیست که در دامن حور آویزیم
- ۲) در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است؟/ به امید آنکه شاید تو به چشم من در آیی
- ۳) لب اهل زبان نتوان به مهر خامشی بستن/ قلم از سرمه خوردن کم نسازد ناله دل را
- ۴) دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی/ تو از این چه سود داری که نمی کنی مدارا

۱۲- همه واژه های مشخص شده «مجاز با علاقه شباهت» دارد، به جز.....

- ۱) دل پاک آینه روی خداست/ این چنین آینه زنگار نداشت
- ۲) سرو بالای تو گر سوی چمن بخرامد/ به تگ پا، گرو از سرو خرامان ببرد
- ۳) به نرگس گل و ارغوان را بشست/ که بیمار بد نرگس و گل درست
- ۴) از صدف ریزد گهر وز پسته در آید برون/ چون شود گرم تکلم لعل خندان شما

۱۳- معنای مجازی کدام واژه درست مشخص نشده است؟

- ۱) آفرین جان آفرین پاک را/ آن که جان بخشید و ایمان خاک را (انسان)
- ۲) از تو به نالم که دگر داور نیست/ وز دست تو هیچ دست بالاتر نیست (قدرت)
- ۳) عدو با جان حافظ آن نکردی/ که تیر چشم آن ابرو کمان کرد (نگاه)
- ۴) پیش دیوار آنچه گویی هوش دارا/ تا نباشد در پس دیوار گوش (شنیدن)

۱۴- در همه گزینه ها آرایه «مجاز و تشبیه» وجود دارد، به جز.....

- ۱) کشتی خرد است دست در وی زن/ تا غرقه نگردي اندر این دریا
- ۲) چند دام از زهد سازی و دم از طاعت زنی/ ما هم از دام تو دوریم و هم از دم فارغیم
- ۳) به یاد روی شیرین بیت می گفت/ چو آتش تیشه می زد، کوه می سفت
- ۴) در جهان ساده لوحی نقش نامحرم بود/ در حریم کعبه طاق ابروی محراب نیست

۱۵- آرایه مقابل کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) هر دم به خون دیده چه حاجت وضو چو نیست/ بی سرو بالای تو نماز مرا جواز (مراعات نظیر- مجاز)
- ۲) درخت تو گر بار دانش بگیرد/ به زیر آوری چرخ نیلوفری را (استعاره- تشبیه)
- ۳) سر برگ گل ندارم ز چه رو روم به گلشن/ که شنیده ام ز گل ها همه بوی بی وفایی (حس آمیزی- تشبیه)
- ۴) دیده سیر است مرا، جان دلیر است مرا/ زهره شیر است مرا، زهره تابنده شدم (جناس- تشبیه)

۱۶- با توجه به نظم هجاها ابیات زیر با واژه های کدام گزینه کامل می شود؟
« این چنین گاهی تبسم کن / بحمدالله که دیدم بی گره یک بار ابرویت
..... از شوق و زور آورده می ترسم / که بردارد مرا ناگاه و سویت »

- ۱) فدای چشم جادویت- چنین مستت شدم- بازم آورد
- ۲) بخند ای ماه سیما- دلم شعله می کشد- پرتابم کند
- ۳) بمیرم پیش آن لب- شرابی خورده ام- بی خود آورد
- ۴) خدا را لحظه ای هم- غمی در دل بیامد- ناگه آورد

۱۷- پایه های آوایی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) عجب زان / که با او / کند شا / عری // نداند / که این را / ی محض / خطاست
- ۲) عیب پیرا / هن دریدن / می کننم / دوستان // بی وفا / یا / رم که پیرا // هن همی درم / نه پوست
- ۳) نگویند ای / مسلمانان / هر آن کاو / مب / تلا باشد // نباشد مب / تلا آلا / خداوند / بلا باشد
- ۴) گذر از دس / ت رقیبان / نتوان کر / د به کویت // م گ ران وق / ت ک در سا / ی ی زن ها / ر ت با شم

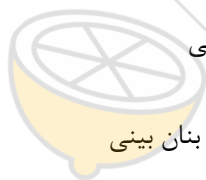
۱۸- وزن مقابل همه گزینه ها درست است، به جز.....

- ۱) صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برنخواست / عندلیبان را چه پیش آمد؟ هزاران را چه شد؟ (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
- ۲) مجنون لباس عقل و دین در عشق لیلی چاک زد / پند پدر مانع نشد رسوای مادرزاد را (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)
- ۳) چو صبح صادق آمد راست گفتار / جهان در زر گرفتی محتشم وار (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)
- ۴) سلامی چو بوی خوش آشنایی / بدان مردم دیده روشنایی (فعولن فعولن فعولن فعل)

۱۹- وزن بیت زیر با کدام بیت یکسان است؟

« گر تیغ خواهد او ز خور، از بدر برسازد سپر / گر قیصری اندرگذر از زنگ ما از زنگ ما »

- ۱) شمه ای از داستان عشق شورانگیز ماست / این حکایت ها که از فرهاد و شیرین کرده اند
 - ۲) اشک دوان هر سحری از دلم آرد خبری / هیچ کسی راز دلم خود خبری می نشود
 - ۳) چه کند چرخ فلک را چه کند عالم شک را؟ / چو بر آن چرخ معانی مهش انوار تو دارد
 - ۴) با عقل خود گر جفتمی، من گفتمی ها گفتمی / خاموش کن تا نشنود این قصه را باد هوا
- ۲۰- کدام گزینه با نشانه های هجایی مقابل قابل تطبیق است؟ (--UU / --UU / --UU / --UU)

- ۱) گوهر وقت بدین خیرگی از دست مده / آخر این در گرنامه بهایی دارد
- ۲) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی
- ۳) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن / که ننگین پادشاهی دهد از کرم گدا را
- ۴) ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد / که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی

۲۱- در میان کلمات زیر چند کلمه بر وزن « مفاعلن » آمده است؟

- کبوتران - نمی دانم - نشسته ام - صبحدمی - شریعتی - اسیرم - دانمت - پیشه وران - نامداران - دوستانه
- ۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲- در کدام گزینه «اولین واژه» برابر با «اولین پایه آوایی» شده است؟

- ۱) خدایا تو دانی که بر ما چه آمد / خدایا تو دانی که ما را چه می شد؟
- ۲) دلم را داغ عشقی بر جبین نه / زبانم را بیانی آتشین ده
- ۳) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق
- ۴) ای همه هستی ز تو پیدا شده / خاک ضعیف از تو توانا شده

۲۳- کدام گزینه می تواند مصراع دوم بیت زیر باشد؟

« من امشب آمدستم وام بگزارم /

- ۱) مرا گه گه به دردی یاد می کن
- ۲) هر کسی را سیرتی بنهاده ام
- ۳) از آن امروز با تیمار و غم جفتم
- ۴) که غوغا می کند در سر خیال خواب دوشینم

۲۴- اولین پایه آوایی در کدام گزینه نادرست آمده است؟

- (۱) اسیرش نخواهد رهایی ز بند/ شکارش نجوید خلاص از کمند (فاعلن)
(۲) شد ز غمت خانه سودا دلم/ در طلبت رفت به هر جا دلم (مفتعلن)
(۳) چه خوش صید دلم کردی بنام چشم مستت را/ که کس آهوی وحشی را از این بهتر نمی گیرد (مفاعلن)
(۴) می خواستم کز دست دل، امروز فریادی کنم/ گریه گره شد در گلو، ره بسته شد فریاد را (مستفعلن)

۲۵- از میان عبارات های زیر چند مورد اطلاعات نادرستی در باره ابیات زیر به دست می دهد؟

« آن یکی آمد در یاری بزد/ گفت یارش: «کیستی ای معتمد»

گفت من گفتش « برو هنگام نیست»/ در چنین خوانی مقام خام نیست

خام را جز آتش هجر و فراق/ کی یزد کی وارهاوند از نفاق؟

رفت آن مسکین و سالی در سفر/ از فراق دوست سوزید از شرر

پخته شد آن سوخته پس بازگشت/ باز گرد خانه انباز گشت»

الف) اشعار از سه «پایه آوایی» با تعداد هجای یکسان تشکیل شده است

ب) « خام» و « پخته» به ترتیب کنایه از « بی بهره از عشق» و « عاشق» است

ج) شعر حال و هوای غم گرایانه و فراق و هجران دارد

د) در هر بیتی یک واژه «عربی» یافت می شود

ه) « آتش هجر» و « خانه انباز» هر دو ترکیب اضافی و دارای آرایه مشترکی هستند.

۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

۲۶- در کدام گزینه « مضمون هیچ یک از دوبیت با بنیادهای فکری « شاعر دهقان پیشه عصر سربداران» منطبق نیست؟

الف) قلم را آن زبان نبود که سر عشق گوید باز/ و رای حدّ تقریر است شرح آرزومندی

ب) همایی چون تو عالی قدر، حرص استخوان تا کی؟/ در بیغ آن سایه همت که بر نااهل افکندی

ج) در این بازار اگر سودی است بر درویش خرسند است/ خدایا منعم گردان به درویشی و خرسندی

د) به شعر حافظ شیراز می رقصند و می نازند/ سیه چشمان کشمیری و ترکان سمرقندی

۱ الف- د ۲ ب- ج ۳ الف- ب ۴ ج- د

۲۷- کدام گزینه با توجه به متن زیر صحیح آمده است؟

« مجموعه ای می بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار

امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد. پس باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد.» (نجم الدین رازی)

۱) آرایه های این عبارت: تلمیح- تضاد- تشبیه- سجع و جناس همسان است

۲) این متن برگرفته شده از کتابی است که در بیان سلوک دین سخن می گوید و نثر آن شیوا و آراسته و دل انگیز است

۳) اشاره به آفرینش انسان و داشتن دو بعد جسمانی و روحانی از ویژگی های ادبی این متن است.

۴) از ویژگی زبانی آن می توان به فراوانی لغات عربی و داشتن نثری دشوار اشاره کرد.

۲۸- کدام گزینه در بررسی و تحلیل شعر زیر درست نیست؟

« چشمه خورشید تویی، سایه گه بید منم / چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم

شکر کند چرخ فلک، از ملک و ملک و مَلک / کز کرم و بخشش او روشن و بخشنده شدم»

مولوی

۱) وزن شعر از چهار پایه چهار هجایی تشکیل شده است

۲) سراینده این شعر بسیاری از معارف بشری و مسایل عرفانی را بیان کرده است.

۳) در ابیات بالا چهار تشبیه فشرده وجود دارد

۴) در هر دو بیت آرایه « جناس» وجود دارد.

۲۹- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه از نظر سبک شناسی به درستی تحلیل نشده است؟

« من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفایی / عهد نابستن از آن به که ببندی و نیایی
آن نه خال است و زنخدان و سر زلف پریشان / که دل اهل نظر برد که سری است خدایی »
سعدی آن نیست که هرگز ز کمندت بگریزد / که بدانست که در بند تو خوشتر ز رهایی
(۱) اولین پایه آوایی بیت اول بر وزن « بامدادی » و دومین پایه آوایی بر وزن « شنوایی » آمده است.
(۲) هر دو واژه « سر » در معنای غیر حقیقی به کار رفته است.
(۳) « ستایش عشق » از ویژگی های فکری سبک عراقی در ابیات دیده می شود.

(۴) مهم ترین ویژگی زبانی سبک عراقی در ابیات دیده می شود.

۳۰- با بررسی « زیباشناسی » متن زیر همه موارد درست ذکر شده است؛ به جز.....

« فراش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد. »

(۱) در عبارت بالا چهار تشبیه وجود دارد.

(۲) « فرش زمرّدین » مجاز با علاقه شباهت است

(۳) در عبارت بالا « سجع » و « جناس » وجود دارد.

(۴) واژه های « ابر، بنات و زمین » مشبه محسوب می شوند

limoonad
Education For All